

Siirtolaisuusmuseon kuulumisia

Aaro Harjunpää

Tervehdys Peräseinäjoelta

Siirtolaiset ovat kuuluneet elämäni syntymästäni saakka. Nuoruudessani syntymäkodissani asui sodan jaloista pakkomuuton eteen joutuneita Karjalan heimon ihmisiä. Erityisesti olen muistini rajamailla liikkuvissa muistoissa tietoinen iloisista, laulavalla murteella ja empaattisuudella varustetuista ihmisistä, joita lapsenkin oli helppoa lähestyä. Sieluni pohjalle on tuosta ajasta jäänyt ehkä tiedostamattomiakin sympaattisuuden ituja heidän heimoaan kohtaan. Sittenmin puheet isoisän veljen matkasta ja jäämisestä Atlantin taakse suureen tuntemattomaan laajensi siirtolaisuuskäsitettä.

Äitini vanhemmat olivat asuneet Amerikassa, ja vanhin enonikin oli siellä syntynyt. Amerikan pakeetit äidin sukulaisilta ja arvokkaan oloisen sukulaispariskunnan vierailu joskus viiskymmentäluvun puolivälissä vanhoine amerikkien murteineen "Ooh, nyt mä nään" jäti meidät arvuuttelemaan, mitä paappa oikein näki. Kanadastakin vieraili sukulaisia. Myöhemmin myös Australiaan muutti sukua, ja heitä elää siellä vieläkin. Ja totta kai oman ikäluokkani monien ystävien joukkomuutto Ruotsiin on tuonut siirtolaissanan niin sanotusti iholle.

Myöhemmin 1970-luvulla jo kunnalliselämään osallistuen törmäsin nimeen Anna-Leena Toivonen. Asuinkyläni kasvatti ja siirtolaisuudesta "inttänyt" tohtori, jonka kuolemansairaus vei nuorena.

Paikallisen kulttuuriväen toive siitä, että kunnan tulisi tehdä jotakin hänen esittämänsä siirtolaisasiain esiinnostamiseksi, on minut upottanut kainaloita myöten siirtolaisuuden suohon.

Monien vaiheiden jälkeen olemme tänään tilanteessa, jossa Turussa sijaitsevan Siirtolaisuusinstituutin sivutoimipiste sijaitsee Seinäjoen korkeakoulukampuksella, ja Suomen Siirtolaisuusmuseo Peräseinäjoen taajamassa läheisen Kalajärven rannalla.

Ja täällähän tapahtuu. Täällä on hyöriä koko vuoden. Joulun edellä on tilaisuutta ja näyttelyä toisensa perään. Oma syksyni on vierähtänyt Siperiasta kolme vuotta sitten monien kommervenkien jälkeen tänne tuodun Matti Unkurin talon pystytystyössä. Sateisen syksyn jokainen vapaahetki on kulunut haapaisten hirsien kääntelyssä. Tänään kehikko on pystyssä ja aluskate päällä suojaamassa sateilta. Nyt näyttää siltä, että ensi kesänä voimme heinäkuun siirtolaisuusjuhlassa viettää vihkiäisiä. Sinne kaikkia toivottelen tervetulleeksi. Talon ja tekijän tarinat ovat mielenkiintoista historiaa, joka kiinnostaa ja kiehtoo. Niistä on kirjoja ja kirjoituksia. Unkurin suku on sydämellään mukana tässä työssä. Talo on Kalajärven museoalueen kolmas rakennus.

Yhdistyksen puheenjohtajan rooliin puettuna pidän tärkeänä yhdistyksemme kiinteää ja luottamuksellista yhteyttä Turun Eerikinkadulle. Samalla asialla ollaan. Siirtolaisuuden monitahoisen vyöhyden fiktioiden ja faktojen äärellä. Tietoisuutta, ymmärrystä ja ennakkoluulojen esteitä olemme tasaamassa tässä ristiriitojen repimässä maailmassa. Kuluneesta Vuodesta kiitellen toivotan menestystä tulevaan siirtolaisuusasioiden äärellä askarteleville.

*Rauhallisen Joulun Toivotuksin,
Aaro Harjunpää
Puheenjohtaja
Suomen Siirtolaisuusmuseon tuki ry*

Unkurin talo Kalajärvellä 15.10.2012.